

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Ewa Koziół-Chrzanowska, Anna Rabczuk</i> : Czy poziom B2 to dobry wyznacznik zrozumiałości języka dla jego rodzimych użytkowników i użytkowników?	
Kontrowersje wokół zapisów <i>Polskiego aktu o dostępności</i>	7
<i>Małgorzata Maciejewska</i> : Metoda tworzenia listy dziedziny słownictwa z poziomu B2 dla bankowości w kontekście artykułu 16 <i>Polskiego aktu o dostępności</i>	24
<i>Karolina Ruta-Korytowska, Joanna Kostrzewa</i> : Język poleceń w arkuszach egzaminu ósmoklasisty a prosty język	47
<i>Krystyna Chlebosz</i> : Dostosowanie poleceń egzaminacyjnych do potrzeb uczniów z zespołem Aspergera za pomocą generatywnej sztucznej inteligencji	63
<i>Adam Wierzowiecki</i> : Eksperti kontra modele AI. Analiza porównawcza jakości śródtytułów wprowadzanych do tekstu	89
<i>Mateusz Gromulski</i> : Mediacyjna analiza sporu o prosty język	110
<i>Agnieszka Ławrynowicz</i> : Prostý język w Krajowej Administracji Skarbowej w świetle orzeczeń sądów administracyjnych	136
<i>Natalia Zan</i> : Zastosowanie prostego języka w wyroku sądowym w świetle badań ankietowych	153
<i>Anna Pawłowska</i> : Uproszczenie regulaminów w świetle analizy automatycznej i badań ankietowych. Studium przypadku Netflix i HBO Max	181

SPRAWOZDANIA, UWAGI, POLEMIKI

<i>Justyna Białowąs, Dominika Fał, Agata Kostrzewa, Małgorzata Remisiewicz, Weronika Uchnast, Jacek Wasilewski</i> : Siła prostego języka. Jak zrozumiała komunikacja buduje dostępność, bezpieczeństwo i zaufanie.....	199
<i>Marta Chojnacka-Kuraś, Monika Kresa, Natalia Zych</i> : Tam, gdzie teoria spotyka się z praktyką – III Kongres Efektywnej Komunikacji (28–29 października 2025 r., Warszawa)	211

CONTENTS

PAPERS AND DISSERTATIONS

<i>Ewa Koziół-Chrzanowska, Anna Rabczuk</i> : Is the B2 level a good measure of language comprehensibility for native speakers? Controversy around the provisions of the <i>Polish Accessibility Act</i>	7
<i>Małgorzata Maciejewska</i> : A method for compiling a B2-level domain-specific vocabulary list for the banking sector in the context of Article 16 of the <i>Polish Accessibility Act</i>	24
<i>Karolina Ruta-Korytowska, Joanna Kostrzewa</i> : The language of instructions in the eighth-grade exam from the perspective of plain language	47
<i>Krystyna Chlebosz</i> : Adapting exam instructions to the needs of pupils with Asperger's syndrome using generative artificial intelligence	63
<i>Adam Wierzowiecki</i> : Experts versus AI models: A comparative assessment of the quality of subheadings added to texts	89
<i>Mateusz Gromulski</i> : The dispute over plain language in light of social semiotics	110
<i>Agnieszka Ławrynowicz</i> : Plain language in the National Revenue Administration in the context of administrative court rulings	136
<i>Natalia Zan</i> : The use of plain language in court rulings: A survey-based study	153
<i>Anna Pawłowska</i> : Terms and conditions simplified: A case study of Netflix and HBO Max streaming platforms with the use of automated analysis and surveys	181

REPORTS, COMMENTS, POLEMICS

<i>Justyna Białowąs, Dominika Fał, Agata Kostrzewa, Małgorzata Remisiewicz, Weronika Uchnast, Jacek Wasilewski</i> : The power of plain language. How clear communication fosters accessibility, security, and trust	199
<i>Marta Chojnacka-Kuraś, Monika Kresa, Natalia Zych</i> : Theory meets practice. 3 rd Congress of Effective Communication (Warsaw, October 28–29, 2025)	211

W ZESZYCIE

Prosty język (ang. *plain language*) to standard komunikacyjny, który na stałe zagościł w międzynarodowej przestrzeni urzędowej i korporacyjnej. Kwestie zrozumiałości i dostępności komunikacyjnej tekstów budzą także coraz większe zainteresowanie językoznawców na całym świecie. Znajduje to odzwierciedlenie również w polskich badaniach.

Nie cichną kontrowersje wokół Polskiego aktu o dostępności, który obliuguje sektor bankowy do komunikowania się z klientem detalicznym na poziomie B2 skali CEFR (ang. *Common European Framework of Reference for Languages*). Z jednej strony naukowcy krytykują tego rodzaju podejście, z drugiej – zdają sobie sprawę, że ich zadaniem jest naukowa weryfikacja narzędzia, jakim jest skala CEFR zastosowana do badania rozumienia tekstów przez natywnych użytkowników danego języka.

Badania umiejętności czytania ze zrozumieniem dowodzą, że stanowi ono realny problem zarówno wśród dorosłych, jak i młodszych odbiorców różnych treści, również egzaminacyjnych. Wyzwaniem staje się także dostosowywanie testów i poleceń w arkuszach egzaminacyjnych do szczególnych potrzeb komunikacyjnych pewnych grup uczniów. Pytanie, czy coraz bardziej wyspecjalizowane narzędzia AI mogą ułatwić ten proces, pozostaje otwarte, podobnie jak pytanie dotyczące wykorzystywania narzędzi AI do wprowadzania śródtytułów do różnego rodzaju tekstów.

Mimo że prosty język jest standardem, który niedawno doczekał się kolejnej (trzeciej) części normy ISO, nadal nie cichną dyskusje na temat zasadności wdrażania go do praktyki urzędowej i korporacyjnej. Głos w tej sprawie zabierają pośrednio sądy administracyjne, w których orzeczeniach znajdziemy cechy języka i stylu tekstów prawniczych. Specyficznym typem tych ostatnich są także wyroki sądowe, które mają co najmniej dwie grupy odbiorców – specjalistycznych (sędziowie, prokuratorzy, adwokaci) i niespecjalistycznych (osoby oskarżone). Jasność i przejrzystość uzasadnień wyroków jest ważna przede wszystkim z perspektywy tych ostatnich.

W pełnej pośpiechu i skomercjalizowanej rzeczywistości jesteśmy zobligowani do lektury i akceptacji licznych regulaminów, których niejednokrotnie nawet nie czytamy. Być może remedium na tę regulaminową ignorancję stanowi redagowanie tych tekstów zgodnie z zasadami prostego języka.

Słowa kluczowe: analiza dyskursu – analiza językowa – badania ankietowe – decyzja administracyjna – dostępność – dostosowania językowe – dyrektywa EAA (*European Accessibility Act*) – dyskurs prostojęzyczny – Europejski system opisu kształcenia językowego (ESOKJ) – egzamin ósmoklasisty – generatywna sztuczna inteligencja – język edukacji szkolnej – język łatwy (*easy language*) – język prawa – język urzędowy – kompetencje językowe – lista dziedzinowa – lista frekwencyjna – modele AI – nagłówek – neuroatypowość – nieprawdniczy – *Polski akt o dostępności* (PAD) – postępowanie administracyjne – poziom B2 – prawo – prawnicy – prosty język (*plain language*) – przetwarzanie języka naturalnego – segmentacja – spektrum autyzmu – standard prostego języka – śródtytuł – tekst – teksty użytkowe – ulga językowa – uniwersalne projektowanie – upraszczanie tekstów – upraszczanie tekstu (*text simplification*).